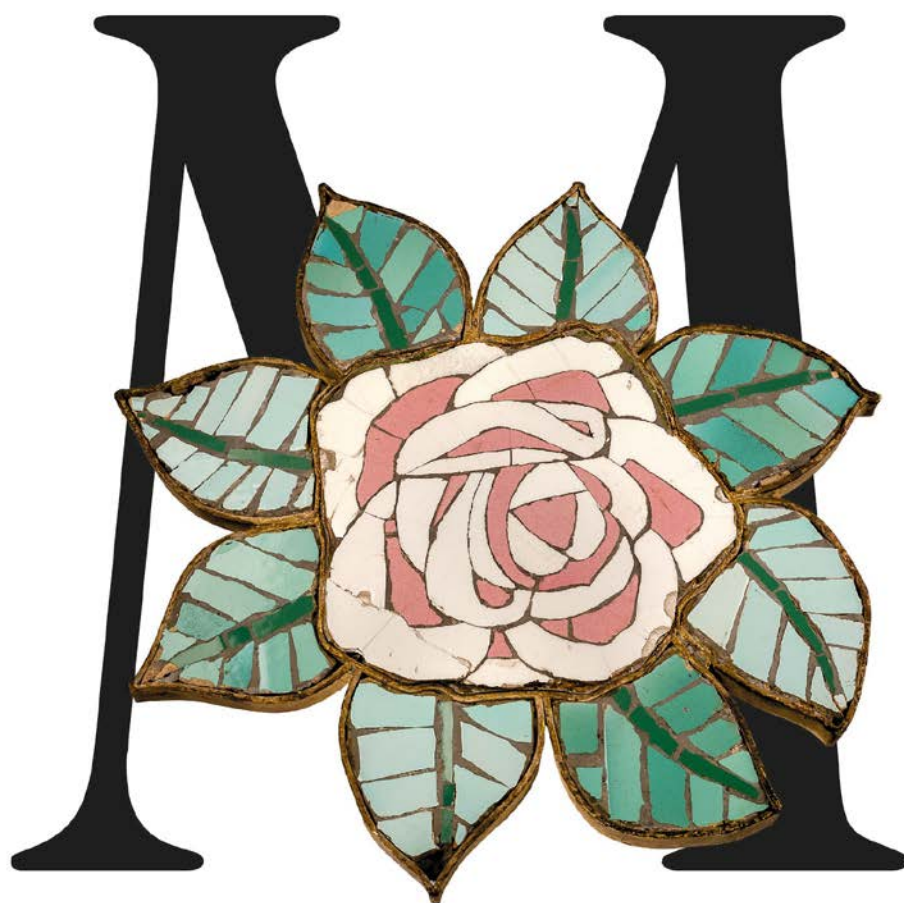


Modernisme
CAP A LA CULTURA DEL DISSENY
— Exposició —



DOSSIER DE PREMSA

Modernisme, cap a la cultura del disseny

A PARTIR DEL 12 DE NOVEMBRE DE 2020

1. INTRODUCCIÓ

El Museu del Disseny de Barcelona mostra, per primera vegada, una **reinterpretació del Modernisme en clau de “cultura del disseny”** és a dir, repensant els objectes des de la idea, les tècniques de producció i els materials, la promoció, la difusió i la funció, entès el disseny com un procés que abasta des del concepte fins a l'ús i fins i tot el desús.

L'exposició, de caràcter **semipermanent**, es fixa en el Modernisme com a inici de la cultura del disseny, l'emmarca en el context europeu i en destaca els nexes i la singularitat del cas català. La mostra aportarà una interpretació nova del Modernisme partint del **paper protagonista que hi van tenir les arts decoratives i aplicades, artesanes i industrials**, entre el debat art-indústria del segle XIX i el concepte de disseny del segle XX.

Repensem el modernisme des del disseny o repensem el disseny des del modernisme? Aquestes preguntes, així com la idea "el disseny abans del disseny" podrien ser maneres de resumir el sentit d'aquesta mostra, que va més enllà del temps del modernisme i arriba fins a l'actualitat.

Centrada en el **gran esplendor modernista del final del segle XIX i l'inici del segle XX**, continua mostrant el **lligam entre el Modernisme i el Noucentisme** i la seva vindicació de la tradició artesana autòctona. Rere l'Art Déco, arriba fins al racionalisme i la modernitat d'arrel mediterrània del **GATCPAC**, molt crític amb el Modernisme, però sensible a l'artesanat i porta d'entrada al disseny modern. A més, d'aquest nou camí se'n derivà un altre: les tècniques artesanes tradicionals posades en mans dels artistes trobaren una nova via d'expressió contemporània que arriba fins avui.

Com a colofó, la mostra recull **la recuperació del Modernisme des de mitjan segle XX fins a l'actualitat**. Des dels anys seixanta fins ara ha tingut lloc una reivindicació de l'Art Nouveau i del Modernisme, tant a través de la història de l'art i el patrimoni com des del disseny, que ha portat a la difusió internacional i al reconeixement de certs objectes com a “clàssics del disseny”. Resultat d'aquest fet són les reedicions de peces notables, també ben representades a l'exposició.

Per tot plegat, el modernisme, moviment clau per entendre la cultura catalana contemporània, pot ser reconegut com el moment d'inici de la cultura del disseny, que començà amb les indústries artístiques, lluny encara del concepte modern de disseny, però ja basades en alguns aspectes que hi tenen un paper clau.

Entre les **peces destacades** hi trobarem fons patrimonials que es presenten per primer cop: el conjunt del mobiliari del menjador de l'arquitecte **Jeroni Granell**, peces i documents de la firma **Escofet**, un marc de **Rafael Masó** de grans dimensions, un llum Déco de laca urushi de **Lluís Bracons**. A més, peces molt representatives i singulars com l'escó neogòtic dels **tallers José Ribas**, algunes peces ceràmiques del **Palau de la Música**, una gerra de cervesa de la taverna dels 4 Gats o els dibuixos originals de les marquereries de la **casa Lleó Morera**, obra de **Josep Pey**. Així, la mostra posa en valor alguns

dibuixants projectistes com el mateix **Pey, Mateu Culell, Víctor Brosa**, alguns força desconeguts, o el també arquitecte, **Jeroni Granell**. Moltes d'aquestes peces i treballs són fruit de darreres i importants donacions: **Escofet, Pey, Cantavella Granell, Busquets...**

Cal destacar també la **sèrie de peces de Gaudí**, exposades per primer cop al Museu, on es conserven arran del préstec en comodat de la **Càtedra Gaudí** de l'Escola Superior d'Arquitectura de la Universitat Politècnica.

L'exposició se centra fonamentalment en les **col·leccions pròpies del Museu del Disseny** i algunes altres de les col·leccions municipals (**MFM, MUHBA i MNAC**), el **Museu d'Història de Girona** i alguna de col·lecció particular.

Dates: **A partir del 12 de novembre del 2020 (Portes obertes del 12 al 15 de novembre)**

Comissàries: **Mireia Freixa i Pilar Vélez**

Lloc: **Museu del Disseny. 2a planta. Exposició semipermanent**

Superfície: **357m2**

Número de peces: **370 peces**

Préstecs: **Bagués-Masriera / Col·lecció Es Monestri / Càtedra Gaudí-ETSAB/ Josep M. Claparols// Mireia Freixa/ Museu Frederic Marès/ Museu d'Història de Barcelona –MUHBA/ Museu Nacional d'Art de Catalunya-MNAC/ Víctor Oliva/ Pepa Serra de Budallés/ Maria Mercedes Gomis Bertrand/ Pepe Ribas/Museu d'Història de Girona.**

Donants que han contribuït a incrementar significativament les col·leccions modernistes del Museu: **BD Barcelona Design, Bosch.capdeferro architectures, Victòria Cantavella, Espai Corbat, Escofet 1886 SA, Teresa Granell i Carbonell, Mobles 114, Magdala Pey Casanovas.**

Catàleg: Edició trilingüe (català, castellà, anglès). Amb textos de: **Pilar Vélez i Mireia Freixa**, amb la col·laboració de **Josep Bracons, Ricard Bru, Josep Capsir, Rossend Casanova, Aleix Catasús, Isabel Cendoya, Jordi Falgàs, Isabel Fernández del Moral, Mireia Freixa, Núria Gil, Juan José Lahuerta, Teresa Navas, Ernest Ortoll, Mónica Piera, Teresa-M. Sala, Marta Saliné, Pilar Vélez, Sílvia Ventosa i Mercè Vidal.**

2. ÀMBITS DE L'EXPOSICIÓ

1. El modernisme, una actitud, un llarg camí

Modernisme és sinònim de voluntat de modernitzar una cultura i d'integrar-se a Europa. L'Exposició Universal del 1888, primer esdeveniment internacional organitzat per la ciutat de Barcelona, es considera la porta d'entrada a Europa i la modernitat, i la data d'inici del moviment.

El desig de modernitat, impulsat per intel·lectuals i artistes, defensava la cultura com a instrument regenerador per superar una atmosfera localista i endarrerida, fixant-se en Europa. Alhora, superant-lo, mirava cap al passat, com ho havia fet la Renaixença, moviment cultural romàntic que havia recuperat les arrels autòctones. Mirar cap al futur sense renunciar al llegat històric constituí la singularitat del modernisme, inici d'un llarg camí cap a la modernitat i alhora bressol del catalanisme polític.

El 1888 començà la darrera revisió dels historicismes que caracteritzen el Primer modernisme, fins que cap al 1900 s'hi afegí l'Art Nouveau internacional, que propugnava l'art per l'art i la natura com a model, el modernisme ple. La darrera etapa del modernisme, avantsala del noucentisme i precursora del racionalisme, va estar influïda per la Secessió vienesa, de fet un llenguatge també Art Nouveau.

1.1 El Primer modernisme, la darrera revisió dels historicismes

El període comprès entre el 1888 i el 1900 el podem denominar Primer modernisme. Els arquitectes catalans, seguits pels industrials, feren una darrera i tardana recreació dels models historicistes, sobretot del neogòtic, clarament definit per Josep Puig i Cadafalch com una arquitectura "nacional". Es tracta d'una recreació lliure i creativa dels estils medievals que portarà aquests arquitectes a acceptar també elements propis d'altres llenguatges històrics i d'altres cultures, sempre, tanmateix, amb un regust arcaic i historicista.

Fruit d'aquest context són els objectes «parlants», signes d'una voluntat identitària ben representada per les noves classes dirigents. Les indústries artístiques forniren els habitatges amb tota mena d'elements aplicats i d'objectes decoratius, reflex dels ideals dels seus clients.



Escó de Sant Jordi

José Ribas e Hijos
Barcelona, c. 1895

Noguera tallada i daurada. Tela estampada i clavetejada, passamaneria.

Pintura al tremp sobre tela, imitant tapís (plafons historiat) amb aplicacions metàl·liques

MADB 138.918

1.2 El modernisme “Art Nouveau”

Cap al 1898 comença a notar-se a Barcelona la primera alenada de l'estil Art Nouveau, visible ja a la IV Exposició de Belles Arts i Indústries Artístiques. El 1900 la divulgació de l'Art Nouveau a través de l'Exposició Universal de París comportà un canvi d'orientació. Arquitectes i industrials es van deixar influir per aquest nou estil, inspirant-se en la naturalesa i les formes orgàniques i sinuoses que, la majoria, practicaven com un eclecticisme més, sense oblidar els estils de sempre.

Els arquitectes i industrials més compromesos en feren una interpretació més original i moderna, però des de la tradició. La voluntat de fer conviure aquesta paradoxa, entre l'arrelament a la tradició i el cosmopolitisme Art Nouveau, és el que confereix a l'arquitectura i les arts decoratives catalanes del modernisme tan altes cotes d'originalitat.



Cadira de braços

Joan Busquets i Jané (1874-1949)

Barcelona, 1902

Fusta de freixe tallada, tapisseria amb base de filetejat de l'ordit i lliris brodats de cadeneta amb aplicacions de seda i passamaneria

MADB 138.664

1.3 La darrera actitud, un trànsit cap al noucentisme

La mirada cap a l'art popular i l'interès pels oficis artístics en pro d'un art nacional com a reflex d'una cultura pròpia, més enllà de la recuperació que ja n'havia fet el modernisme, és el tret definidor del pas cap al noucentisme en l'àmbit de l'arquitectura i les arts decoratives.

La llar catalana tradicional és la referència per a arquitectes i artesans, de Barcelona i d'altres indrets de Catalunya, com ara Girona o Vic, que, bons coneixedors dels corrents secessionistes centreeuropeus, introdueixen una renovació formal mentre creen un estil propi i modern, sense oblidar encara les arrels. L'Escola Superior de Belles Arts, fundada el 1914, és un reflex de la voluntat social impulsada des del govern de la Mancomunitat.



Marc

Rafael Masó i Valentí (1880-1935)
Miquel Pratmans, ebenista
Nonito Cadenas i Caballer (1876-1930),
 serraller i ferrer

Girona, c. 1906
 Fusta de castanyer i ferro forjat i repussat

MDB 1.326

2. Indústries d'art, la nova cultura del disseny: Projecte, producció, difusió i consum

La industrialització va assentar les bases de la cultura del disseny. A Catalunya van sobresortir les indústries artístiques, dedicades a la producció d'objectes de consum especialment al servei de la decoració de la llar.

Les indústries artístiques són sinònim de modernització. De modernització tècnica, és a dir, de tallers innovadors, amb maquinària d'importació i noves pràctiques professionals. De modernització estètica, ja que superen els historicismes i fan de la natura el model principal, sense oblidar el passat. Així mateix, s'obre una nova via de difusió dels productes. Neix la publicitat comercial gràcies als nous procediments de reproducció gràfica i s'organitzen exposicions de promoció i foment. Neix doncs un nou model de taller, de fabricació i de comercialització, tant de peces seriades com de peces úniques. Alhora sorgeixen la figura del dibuixant projectista o projectista industrial, com se'n deia, i el nou director d'art. En aquest context sorgeix també un nou concepte comercial, l'*objecte d'art*, argument de venda, perquè l'art ennobleix la indústria.



Plafó publicitari
Brosa. Dorados y Pintura

Víctor Brosa i Sangerman (1852-1920)

Barcelona, 1896
 Fusta cisellada, daurada, policromada i amb pastillatge

Prové de l'Exposición de Bellas Artes e Industrias Artísticas, Barcelona 1896

2.1 Les exposicions, vehicle de difusió de les indústries artístiques

Acabada l'Exposició Universal del 1888, l'Ajuntament de Barcelona decidí organitzar un nou tipus d'exposicions que alternessin les belles arts i les indústries artístiques. Tot i certs conflictes i canvis de

ritme, del 1892 al 1898, art i indústria podrien mostrar, separadament o conjuntament, els seus avenços. L'ajuntament es reservava el dret d'adquirir els objectes exposats perquè passessin a formar part dels museus municipals de recent creació. El 1894, arran de la primera Exposició d'Indústries Artístiques del 1892, un grup d'industrials crearen el Centre d'Arts Decoratives. A través d'una gran exposició celebrada el 1895 i des de la seva revista, *El Arte Decorativo* (1894-1896), en reivindicaren el foment i mesures proteccionistes a l'Estat.



Expositor

Exposición Internacional de Artes Decorativas de Monza

Mateu Culell i Aznar (1879-1943)
Esteve y Cia. Barcelona, productor

Barcelona, 1911 - 1912

Fusta de roure amb aplicacions d'estuc daurat i vidre.
Llapis plom i guaix sobre paper als projectes

Donació Margarita Culell, 1960
MADB 69.685

2.2 L'auge de les reproduccions: l'art a l'abast de tothom, del museu al saló

Un dels motius de l'èxit de les reproduccions artístiques fou el seu valor de representació social, ja que les noves tècniques reproductores, com ara la galvanoplàstia —obtenció d'objectes metàl·lics per electròlisi— permetien a les classes mitjanes posseir objectes decoratius fins aleshores en mans només d'uns quants. L'avenç industrial permeté canvis revolucionaris en la producció i l'art arribà a un públic més ampli.

Mentrestant, arreu d'Europa, naixien els museus de reproduccions —a Barcelona el 1891—, creats amb voluntat d'instrucció pública, tant dels industrials, com a estímul i model, com del públic. L'Ajuntament de Barcelona adquiria per al museu reproduccions presentades a les exposicions tant d'indústries artístiques com de belles arts.

3. Les grans protagonistes del modernisme: les arts decoratives i aplicades

El modernisme es va fer realitat a les arts decoratives i aplicades, enteses en el seu doble sentit, com a objecte ornamental o aplicades a l'arquitectura. De la mateixa manera que en altres països, com la Gran Bretanya, es recuperaven les antigues tècniques artesanals. Però a Catalunya aquest procés no es va fer rebutjant els objectes manufacturats a fi de visibilitzar els valors autòctons tenyits d'esperit

cosmopolita. Per això les indústries subsidiàries de la construcció i totes les especialitzades en productes ornamentals treballaren a fons per la renovació dels seus dissenys, sovint amb la participació de dibuixants i arquitectes de prestigi.

Les indústries artístiques van tenir un desenvolupament espectacular. Es pot parlar de formes mixtes de fabricació amb productes industrials acabats de forma manual o productes artesanals distribuïts per un sistema comercial modern. Com a conseqüència, hi ha també una valoració dels productes estandarditzats sense detriment de la consideració que té la peça única.



Ornament arquitectònic del Palau de la Música

**Lluís Domènech
i Montaner (1850-1923) Mario Maragliano i
Navone, productor**

Barcelona, c. 1907
Ceràmica esmaltada, ferro pintat i cimentat

MDB 1.327

3.1 Les arts del moble

El moble és el gran protagonista de les indústries artístiques, tot contribuint a donar una visió unitària de totes les arts. D'altra banda, el seu disseny funcional l'apropa als principis de l'Art Nouveau. Hi destaquen els treballs de talla, com els tan singulars de Gaudí, la marqueteria, característica d'Homar, i el pirogravat, distintiu de Busquets, però també emprat per Ribas, totes tècniques de llarga tradició a Catalunya.

La marqueteria dotava de color el mobiliari, acoblant-hi fustes vogides de tons diferents, mentre que el pirogravat consistia a dibuixar els motius decoratius amb una punta roent, ja elèctrica, per després acolorir-los a l'aquarel·la i envernissar-los. A més, s'hi solien aplicar metalls, marbres i vidres per enriquir-lo. Alhora, els paviments de parquet dotaven de calidesa els interiors.



Arquimesa

Joan Busquets i Jané, Eusebi Busquets i Conill, talla **Antoni Fons**, aplicacions de metall, forja **Aureli Tolosa i Alsina**, pintor **Gaietà Vilaplana i Sarrado**, daurador **Serralleria Mañach**, caixa de cabals **Cunill**, pell interior

Barcelona, 1898

Prové de l'Exposición de Bellas Artes e Industrias Artísticas, Barcelona 1898.

MADB 8.694

3.2 Recobriments de paviments i murs

Les façanes dels edificis i els interiors es recobreixen amb vistosos dissenys florals com si es tractés d'una pell. En els paviments es popularitzà l'ús de rajoles hidràuliques, una tècnica nova resultat d'emmotllar i premsar peces de ciment hidràulic amb la darrera capa pigmentada, que fabricaren nombrosos tallers a Catalunya. Els murs, en canvi, es recobrien d'arrimadors de rajoles de ceràmica, un material que oferia, a més, grans avantatges higiènics. També s'hi va emprar el mosaic ceràmic —en què excel·lí el taller d'Homar incorporant-hi peces de porcellana de Serra— i el seu derivat, el trencadís, fet amb peces irregulars. Tècniques innovadores derivades foren les rajoles cristallines, acabades amb una fina capa de vidre que deixava veure l'ornamentació sobre una capa de ciment, i les de cartó en relleu cromolitografiades.



Rajola cristallina

Oliva Hermanos, productor

Barcelona, c. 1905

Ciment hidràulic i vidre

Donació Família Bastardes Mestre, 2019

MDB 10.268

3.3 El treball dels metalls

El ferro forjat és una de les antigues tècniques artesanals catalanes, ben viva encara durant el modernisme. Santiago Rusiñol, a més, en va promoure el col·leccionisme amb les peces que reuní al Cau Ferrat de Sitges. Amb la industrialització, s'incorporaren nous recursos que permetien automatitzar processos bàsics, com retallar, perforar o estampar i, sobretot, el sistema de soldadura. Al mateix temps, empreses com Ballarín S.A. —socis de Josep Puig i Cadafalch—, introduïren sistemes de comercialització moderns.

Però, tot i ser la forja la tècnica que més s'identifica amb el modernisme, la metal·listeria emprà altres materials com el ferro colat, el llautó o la foneria artística en bronze, que s'utilitzaren tant per fabricar objectes com per ornamentar peces de mobiliari.



Títol de mestre manyà de Ricard Cabot i Fita

Josep Vilaseca i Casanovas (1848-1910)

Barcelona, c. 1891

Ferro forjat, paper imprès i manuscrit

Museu Frederic Marès. Barcelona
MFMS 12.977

3.4 L'art del vitralls

El vitrall va tenir un desenvolupament extraordinari arran de la seva aplicació a l'interior de la llar, més enllà dels temples on, cal insistir, no s'havia perdut mai l'ofici. La tècnica del vitrall emplomat és un procés essencialment artesanal, però s'aprofita de nous sistemes de fabricació del vidre i l'elaboració en sèrie de peces emmotllades a partir d'una matriu o la incorporació de vidres importats. Hi destacaren A. Rigalt i Cia, després Rigalt, Granell i Cia.

Noves tècniques foren la tricromia o superposició de tres plaques de vidres de colors primaris, executada pel taller Amigó en projectes de Gaudí. Gran innovació va ser també el *cloisonné*, que Frederic Vidal Puig aprengué a Londres cap al 1899. Diminutes peces esfèriques de vidre de colors disposades en uns alvèols delimitats per fines parets de metall i tot plegat segellat per dues plaques de vidre, s'aplicaven en portes, mobles, etc.



Projecte de vitrall

Rigalt, Granell y Cia.

Barcelona, 1903-1923

Ploma i aquarel·la sobre paper

Donació Teresa Granell i Carbonell, 2015
MDB. Fons Rigalt i Granell

3.5 L'objecte d'art

El modernisme eleva els objectes decoratius a la categoria d'objectes d'art. L'art és un argument de venda i promoció dels tallers, perquè ennobleix la indústria i és legitimador de l'estatus burgès. Les imatges que ens han arribat dels interiors modernistes els mostren plens d'objectes de ceràmica, bronze o vidre.

Ceràmica d'art, foneria artística o bronzes de saló, orfebreria i joies d'art, d'una altíssima qualitat material i tècnica, obra d'artesans que recuperaren i excel·liren en els antics procediments i aportaren nous assaigs derivats de la indústria, són presents arreu. És l'inici d'un camí que ens portarà a reconèixer l'esplendor de les arts decoratives a Catalunya des del modernisme fins a l'art déco.



Gerro dels tarongers

Antoni Serra i Fiter (1869-1932)

Fàbrica de Porcellanes i Gres d'Art. Barcelona,
productor

Barcelona, 1907 Porcellana vidrada, policromada i daurada

Provenen de l'Exposición de Bellas Artes e Industrias Artísticas, Barcelona 1907 MCB1.576

3.6 Teixits i brodats

Si el moble és el protagonista principal dels interiors modernistes, les tapisseries de seda o de vellut, generalment de fabricació catalana i sovint brodades o amb aplicacions que els dotaven de color i confort, hi van tenir un paper determinant. Però el desgast quotidià i els nous gustos obligaren a canviar la tapisseria, de manera que moltes de les originals no s'han conservat.

L'aixovar domèstic era ple de puntes fetes a mà —“legítimes”, en deien—, labors femenines al coixí o a l'agulla, fins a l'arribada de la puntamècnica de gran difusió en què Catalunya també excel·lí. La punta al coixí fomentà una xarxa de puntaires, que treballaven als seus domicilis, i de randers, que distribuïen els encàrrecs. Les exposicions, com la celebrada a Arenys de Munt el 1906, en foren un bon aparador.



Estendard Orfeó Barcelonès

Bonaventura Llauredó, disseny

Mariano Mas, Jaume Brugarolas, picat i dibuixat
Les cantaires de l'Orfeó Barcelonès, brodat
Julià Vinyoles, R. Oliva de Dolcet, Francisco Arenas, Narciso Vendrell, passamaneria
Pere Serra/ La Providència i altres, velluts i sedes
Costa y Ponces, asta

Barcelona, 1904
Teixit brodat amb passamaneria

Museu d'Història de Barcelona-MUHBA Donació de l'Orfeó Barcelonès.
MHCB 42.005

3.7 Tècniques al servei de l'enquadrernació

Les arts gràfiques van assolir un gran avenç a Catalunya des de mitjan segle XIX. L'enquadrernació va beneficiar-se de la innovació industrial i alhora recuperà tècniques antigues com el repussat del cuir, especialitat en què sobresortí Josep Roca i Alemany, professor a l'Institut de Cultura de la Dona. Aquest fet comportà una gran difusió en l'àmbit domèstic, per bé que van tenir presència en les exposicions i que pervisqué durant el noucentisme.

Cap al 1880 la primera enquadrernació industrial es basava encara en la confecció manual de matrius de bronze que s'estampaven en unes premses mecàniques. Les editorials substituïren les cobertes de badana per les de tela sobre cartó en relleu amb atractius daurats. Cap al 1890 s'hi va introduir el fotogravat, fet que accelerà la producció industrial i portà amb el temps a la desaparició dels gravadors en bronze.

3.8 Gaudí dissenyador

La personalitat de Gaudí com a dissenyador no es pot destriar de la seva producció com a arquitecte. De fet, les seves primeres produccions són objectes, com per exemple la taula de treball que descriu als seus escrits de joventut o la vitrina per a la guanteria Comella a l'Exposició Universal de París del 1878. Cerca solucions industrialitzables (mobles, manetes, etc.), tot anticipant processos productius seriatos que es desenvoluparan en tallers, però sense oblidar mai la innovació en el disseny i l'empremta artesana.

Fidel al mestratge de Viollet-le-Duc, defensava que l'ornament era el que donava "caràcter" o "estil" a l'arquitectura, és a dir que la dotava de contingut simbòlic. D'aquesta manera, superava els estils històrics, portant a l'extrem la premissa que la forma segueix la funció, arribant a projectar objectes orgànics «obrats», que s'acoblen a la gestualitat del cos humà i li han valgut la consideració de precursor de l'ergonomia.



Porta

Antoni Gaudí i Cornet (1852-1926)
Taller Casas i Bardés, productor

Barcelona, 1906
Fusta de freixe tallada

Prové de la Casa Batlló, Barcelona . Comodat
Càtedra Gaudí CGEX 0001

4. La llar burgesa, símbol de l'ideal d'una societat

La llar burgesa modernista és símbol de l'ideal de la nova societat industrial, plena de contradiccions. Aquesta nova classe adquireix altres hàbits presents en l'organització de la vida quotidiana. Els habitatges diferencien entre l'espai de representació, reflex del prestigi social, i el de la vida familiar, on ja impera el criteri del confort, propi de la modernitat. Llum i aire, com havia defensat l'urbanista Cerdà, però també comoditat i luxe.

Objectes decoratius importats d'Europa o de producció local, assequibles a un públic més gran, són mostra del decorativisme Art Nouveau o 1900. Objectes d'art plens de flors i nimfes simbolistes eren anunciats i es venien en botigues especialitzades. Així mateix, foren molt populars els “mobles de Viena” o de fusta corbada, importats o de fabricació autòctona, que s'integraren en les zones més íntimes de la llar.

Però el modernisme passà de ser un moviment regeneracionista a ser un estil “modern”, arribant a capes més àmplies de la societat. Objectes anònims d'ús quotidià omplien les vitrines de les llars mentre el modernisme ja era refusat pels noucentistes.



Medalló

Antoni Gaudí i Cornet (1852-1926)
Fill de Jaume Pujol i Bausis, productor

Barcelona, c. 1904 Morter mixt de calç, sorra i ciment amb trencadís de rajoles

Prové del Park Güell, Barcelona. Comodat
 Càtedra Gaudí CGEX 0026

4.1 El centre de la llar burgesa: el menjador

Aquest menjador, exemple de conjunt historicista de finals del segle XIX, va ser projectat cap al 1892 per Jeroni Granell i Manresa (1867-1931) per a casa seva, després d'obtenir el títol d'arquitecte i just abans del seu casament amb Elvira Bartomeu i Baró.



Trinxant del del menjador del domicili de Jeroni Granell i Manresa

Jeroni Granell i Manresa (1867-1931)

Barcelona, 1892 .Donació Victòria Cantavella,
 2019 Museu del Disseny de Barcelona
 Fusta de pi melis, rajoles pintades, marbre blanc,
 embellidors de llautó
 i cargols de ferro

MDB 10.242

4.2 El modernisme anònim

Entrat el segle XX, el modernisme esdevingué un estil «modern» i popular, fet especialment visible en la difusió d'objectes decoratius i utilitaris de gust Art Nouveau i especialment en la producció de mobiliari de preu assequible, com els models proposats pel repertori *El ebanista moderno* (c. 1906).



Setrilleres

França?, c. 1900

Alpaca estanyada i cristall gravat a l'àcid

Col·lecció particular

4.3 Bibelots locals i d'importació

Les imatges d'època ens mostren els interiors modernistes plens d'objectes decoratius. Creacions de tot Europa arribaven a Catalunya a través dels representants locals, que les venien en algunes botigues especialitzades. Tallers locals d'escultura i de ceràmica crearen també gran nombre d'objectes i bibelots Art Nouveau de gran difusió.



Gerro

Émile Gallé (1846-1904)

Nancy, 1904-1914

Vidre bufat en motlle, doblat i gravat a l'àcid

Llegat María Abrate, 1986

MADB 123.132

5. L'art del nou-cents i el descrèdit del modernisme

Mentre el modernisme s'havia forjat en els cercles intel·lectuals i artístics amb voluntat de modernitzar una cultura i d'integrar-se a Europa, el noucentisme tot i bescantar el modernisme i l'individualisme vuitcentista, des de les institucions de govern va fer realitat algunes de les propostes culturals dels modernistes.

És el cas de les indústries artístiques, els oficis artístics o els bells oficis, com s'anomenaven, que establiren un nexa entre ambdós moviments i continuaren traçant el camí de la cultura del disseny, tot fent palès el valor social de l'art. L'objectiu era treballar per la identitat nacional, per un art català d'arrel

mediterrània que embellís la ciutat mitjançant la bona pràctica dels bells oficis. En mots d'avui, posar el disseny al servei de la identitat.

Malgrat tot, Gaudí, i sobretot la gran empresa de la construcció de la Sagrada Família, coincidí amb la ideologia dominant del catalanisme noucentista, que havia definit Torras i Bages a La tradició catalana, el 1892, reeditada, però, el 1906.

5.1 L'Escola Superior de Bells Oficis (1914) i la «feina ben feta»

Si el modernisme s'havia centrat en una elit burgesa, el noucentisme —des de la Mancomunitat, però també en temps de la República— es proposà crear una nova estructura de país, fonamentada en la cultura. La creació de l'Escola Superior de Bells Oficis el 1914 n'és un bon testimoni.

«Fer bell l'útil» o integrar l'art en la societat per millorar la vida dels pobles, fou el repte de Joaquim Folch i Torres, nom clau de la cultura noucentista. Conscients del seu valor social, a Catalunya es duia a terme un innovador projecte pedagògic, equiparable a altres europeus, en pro dels oficis artístics, que bastit pel pedagog Francesc d'A. Galí, havia de contribuir a fer realitat aquest ideari. Arts de la terra (ceràmica, gerreria), fusta (fusteria, ebenisteria i talla), teixit (tapisseria, teixit, puntes, brodat, estampació), cuir (repussat) i arts del jardí van ser les primeres especialitats.

5.2 Del noucentisme a la Guerra Civil: tradició, art déco i avantguarda

Mentre sorgien crítiques contra el decorativisme i l'ornamentació a tot Europa, a Catalunya el Noucentisme substituï el món importat del Nord per la cultura mediterrània d'arrels gregues. Però ben aviat noves influències franceses introduïen la modernitat art déco, el «fals modern», com l'anomenaven els contraris al seu decorativisme virtuós i purament formal, que va conviure amb els bells oficis vernacles.

Les primeres avantguardes tampoc no trigaren a combatre l'art decoratiu modern, noucentista o déco, menyspreant tot allò que no fos estandarditzat. El racionalisme arribà de la mà del GATCPAC (Grup d'Arquitectes i Tècnics Catalans per al Progrés de l'Arquitectura Contemporània) i el concepte de decoració fou substituït pel de disseny d'interiors. La cultura del disseny avançava en un nou context on convien tradició, modernitat i avantguarda, mentre Gaudí era defensat per Dalí i els surrealistes.



Paravent *La Creació*

Francesc d'Assís Galí (1880-1965)

Ramon Sarsanedas i Oriol (1896-1987), lacador

Barcelona, 1929

Laca japonesa, urushi, sobre noguera
contraplacada i incrustacions d'or, nacre i closca

d'ou

MADB 135.344-0



Llum de peu

Santiago Marco i Urrutia (1885-1949) Lluís Bracons i Sunyer (1892-1961), lacador

Barcelona, 1922

Fusta lacada amb incrustacions de closca d'ou i nacre

Prové de l'Exposició Internacional del Moble, Barcelona, 1923 Accessió, 1932

MDB 25

5.3 Reivindicació noucentista del disseny anònim i popular

El noucentisme també revalorà la tradició artesana i en recuperà tècniques i materials. Però la seva orientació col·lectiva, guiada per la voluntat de millorar la vida del poble, va portar-lo a reivindicar la simplicitat del disseny anònim i popular. Això explica el gust pels mobles senzills com la tradicional cadira de boga, inspiradora de propostes per a interiors dignes, de baix cost.

El 1923, dins de l'Exposició Internacional del Moble i la Decoració d'Interiors, es convocà un concurs internacional de mobiliari i decoració de la casa humil, bon exponent de la sensibilització respecte a les condicions de vida i l'habitatge obrer present arreu d'Europa. El Foment de les Arts Decoratives hi participà amb el lema *Per la bellesa de la llar humil*.

5.4 La simplicitat de l'artesanat popular en el disseny modern

Amb el convenciment que la màxima bellesa era fruit de la màxima senzillesa, com defensava el crític Rafael Benet, la tradicional, popular i anònima cadira de boga, recuperada pels noucentistes, ben lluny dels historicismes, posava en valor l'art popular com a fonament de la modernitat. El racionalisme i l'avantguarda dels anys trenta, amb una mirada més oberta, havien de contribuir a la introducció de l'esperit mediterrani en el disseny, com demostren el mobiliari i l'interiorisme del GATCPAC. La butaca de

braços destinada al pavelló de la República de l'Exposició Internacional del 1937, a París, n'ha esdevingut la millor icona.



Butaca Model GATCPAC

GATCPAC, Grup d'Arquitectes i Tècnics Catalans per al Progrés de l'Arquitectura Contemporània MIDVA (Mobles i Decoració de la Vivenda Actual), productor

Barcelona, 1936
Fusta de roure i cordill

Donació Bonaventura Bassegoda Hugas, 2002
MADB 136.816

5.5 Les tècniques artesanes al servei de l'art: les arts d'autor

L'aflorament progressiu del disseny al segon quart del segle xx coincideix amb un fet que capgira el món de l'art: desapareixen les fronteres entre les arts i els artistes se senten lliures per experimentar amb totes elles.

Mentre el disseny refusa l'ornamentació afegida i opta per la producció industrial seriada, els bells oficis esdevenen un nou camí d'experimentació, més enllà de la seva vessant utilitària. És el moment d'esclat de les arts amb nom propi, anomenades "arts d'autor": la ceràmica d'art, el vidre d'art, la joia d'art... Totes aquestes vies són conreades pels creadors, sovint recuperant i adaptant tècniques artesanes en obres úniques. Aquest camí arriba fins a l'actualitat, en un moment que el disseny es replanteja nous camins i en què es fonen també les fronteres entre el disseny, l'artesania i l'art.

El Museu del Disseny conserva notables col·leccions, especialment de les arts del foc —ceràmica, vidre i esmalt—, que corresponen a aquestes noves expressions artístiques, simbiosi entre la tradició artesanal i la creació artística amb nom propi, des de Picasso i Miró fins a l'actualitat.

6. La recuperació de Gaudí i del modernisme

En els anys posteriors a la Guerra Civil, va perviure la imatge de Gaudí i de la Sagrada Família com una possibilitat de mantenir viva la catalanitat d'una manera tolerada pel règim franquista. En aquest entorn, l'any 1952 es va crear l'Associació Amics de Gaudí que organitzà una exposició al Saló del Tinell el 1956, data en què també es fundà la Càtedra Gaudí de l'Escola Superior d'Arquitectura. Posteriorment, el 1963 s'inaugurà la Casa-Museu Gaudí al Park Güell.

El reconeixement internacional de Gaudí arribà quan el MOMA li dedicà una exposició el 1957, després de superar les reticències dels responsables del museu, defensors a ultrança de l'esperit modern. En fou

el promotor el professor de Columbia, Georges R. Collins, fundador d'Amics de Gaudí USA, que l'havia descobert a l'exposició del Tinell. Paral·lelament, l'arquitecte Kenji Imai de la Universitat de Waseda, en promovia la secció japonesa. El 1967, el llibre *The Sources of Modern Architecture and Design*, de Nikolaus Pevsner, defensava que les formes lliures i funcionals de l'Art Nouveau estaven en els orígens del disseny modern. Aquesta obra generà la recuperació de l'Art Nouveau i de les grans figures com Guimard, Horta, Mackintosh i també de Gaudí i el modernisme.

6.1 La història de l'art i el patrimoni reivindiquen el modernisme

El valor patrimonial del modernisme va ser destacat ben aviat des de la història de l'art i de l'arquitectura. Josep-Francesc Ràfols —el primer biògraf de Gaudí (1928)— fou qui el va definir com un moviment cultural a *El arte modernista en Barcelona* (1943) i a *Modernismo y modernistas* (1949), seguit pel crític d'art Alexandre Cirici a *El arte modernista catalán* (1951). Poc després, el llibre de Nikolaus Pevsner —*The Sources of Modern Architecture and Design*— va suscitar nous estudis, encapçalats per l'obra *Arquitectura modernista* (1968), d'Oriol Bohigas, amb fotografies de Leopold Pomés.

Els museus barcelonins —aleshores dirigits per Joan Ainaud de Lasarte—, iniciaren les col·leccions de patrimoni modernista a conseqüència de la celebració de dues exposicions, “Artes suntuarias del Modernismo catalán” (1964) i “El modernismo en España” (1969). Més tard, l'organització de grans mostres com “El modernisme” (1990), arran de l'Olimpíada Cultural, o d'esdeveniments com l'Any Gaudí (2002), han contribuït a mantenir viu l'interès pel moviment.

6.2 Una tendència internacional: l'estil psicodèlic i l'estil Pop

El disseny gràfic fou capdavanter en la recuperació del gust per l'Art Nouveau i el modernisme, gràcies a l'atracció per les imatges populars del passat gràfic. El Pop, el Neoliberty, l'art psicodèlic i la cultura de masses dels anys seixanta i setanta, descobriren les formes sinuoses i la tipografia cal·ligràfica de l'Art Nouveau, que veien com una clara oposició al racionalisme defensat pels definidors de la modernitat.

Al mateix temps, a Barcelona sorgí el grup conegut com la Gauche Divine, procedent de la burgesia il·lustrada i cosmopolita, estretament lligada a la indústria cultural catalana. L'icònic logotip de la discoteca Bocaccio (1967-1985) del carrer Muntaner i el grafisme publicitari de la pel·lícula *Tuset Street* es feien ressò de l'Art Nouveau que, divulgat pel moviment Pop, es posà de moda a Europa.

6.3 Els «clàssics del disseny»: una segona oportunitat per al modernisme...

El disseny Art Nouveau —i també el modernista— ha estat descobert, reconsiderat i enaltit pel disseny contemporani. Des dels anys seixanta, la reedició de peces emblemàtiques de Mackintosh, Guimard o Hofmann ha convertit aquests elements en «clàssics del disseny». Cal recordar, però, que alguns objectes com els mobles de fusta corbada, els paviments Escofet, les joies Masriera, així com peces emblemàtiques de Peter Behrens no es van deixar de produir.

A Barcelona Bd-Ediciones de Diseño recollí als anys setanta el testimoni de Bigas Luna, que fins al 1973 havia venut algunes reedicions de Gaudí a la botiga Gris, i el 1976 reedità els primers mobles de Gaudí. Així mateix, també van reeditar-se alguns objectes típicament decoratius Art Nouveau de Lambert Escaler o Dionís Renart.

En definitiva, peces emblemàtiques de Gaudí, Jujol i d'altres, s'equiparen als «grans clàssics» del disseny internacional, concepte que és alhora un argument de venda i de distinció cultural, que acostia el valor del disseny al d'una obra d'art.



Cap de dona i mirall

Lambert Escaler i Milà (1874-1957)

BD Ediciones de Diseño, SA, 1974-2007,
productor

Barcelona, 1901-1903. Edició del 1974
Polièster acabat i polit a mà. Mirall rosat
Col·lecció particular



Espiell i tirador de les portes de la Casa Calvet.
Col·lecció *BD Art Editions*

Antoni Gaudí i Cornet

D Ediciones de Diseño, SA, 1978-2007
BD Barcelona Design, a partir de 2007

Barcelona, 1902. Edició del 2020
Fosa de llautó

Donació BD Barcelona Design, 2020
MDB 12.539 i 12.540



Cadira *Batlló*

Antoni Gaudí i Cornet

Taller Casas i Bardés, Barcelona, c. 1904,
productor
BD Ediciones de Diseño, SA, 1976-2007,
productor

Barcelona, c. 1904. Edició del 2005
Fusta de roure tallada MADB.136.986



Taula Jujol 1920

Josep Maria Jujol i Gibert (1879-1949) Mobles 114, a partir de 2019, productor

Barcelona, 1920-1927. Edició del 2019
Fusta de roure

Donació Mobles 114, 2019



Fermall

Lluís Masriera i Rosés (1872- 1958)

Barcelona, c. 1908. Edició de Bagués Masriera, 2020

Or cisellat, diamants, perles, esmalt i esmalt
plique-à-jour
Col·lecció Bagués Masriera



Penjoll

Lluís Masriera i Rosés (1872- 1958) Masriera Hermanos, productor Barcelona, c. 1908

Or cisellat, diamants, perles, esmalt i esmalt
plique-à-jour
Catàleg Masriera Hermanos y Joaquín Carreras, vol.2, núm. 1818 Col·lecció Bagués Masriera

7. Reflexió: el segon triomf del modernisme

A la tercera dècada del segle xxi, el modernisme s'ha convertit en un dels principals atractius culturals i turístics de Barcelona. Queden ja molt lluny els anys en què els objectes modernistes, considerats andròmines de mal gust, eren oblidats a les golfes i es parlava de l'enderrocament del Palau de la Música Catalana de Domènech i Montaner... des del 1997 declarat patrimoni de la humanitat per la Unesco.

Assistim a un procés de «musealització» de les ciutats europees Art Nouveau, i Barcelona n'és un cas emblemàtic. Mentre el disseny produeix rèpliques de qualitat i les arts s'inspiren en les formes sinuoses o

en tècniques artesanes com el trencadís, el turisme ha desenvolupat un *merchandising* a mig camí entre peces de qualitat i el més adotzenat gust kitsch.

Hauria de ser possible trobar un punt d'encontre que faci compatible el plaer de la cultura i el turisme pel bé de les ciutats i el patrimoni. Tant de bo les noves circumstàncies post covid 19 ens ajudin a assolir-lo.

3. ACTIVITATS PARAL·LELES A L'EXPOSICIÓ

Data: 11/11/ 2020 Activitat online

CONFERÈNCIA INAUGURAL:

Una reflexió sobre la incidència del modernisme en la configuració de la cultura del disseny del segle XX.

Diàleg entre les comissàries de l'exposició **Mireia Freixa** i **Pilar Vélez**, sobre les noves mirades a l'entorn del Modernisme que aporta l'exposició. Repensem el modernisme des del disseny o repensem el disseny des del modernisme? Aquestes preguntes, així com la idea "el disseny abans del disseny" podrien ser maneres de resumir el sentit d'aquesta mostra, que va més enllà del temps del modernisme i arriba fins a l'actualitat.

Data: 27/11/2020 - 19:00 h. Activitat disponible online

TAULA RODONA

Clàssics del disseny. Les reedicions modernistes de BD, Escofet i Mobles 114

Taula rodona que organitzada al voltant d'**objectes modernistes reeditats** a partir dels anys 60, avui ja considerats "clàssics del disseny" i que es poden veure a l'exposició.

El disseny Art Nouveau —i també el modernista— ha estat descobert, reconsiderat i enaltit pel disseny contemporani. Des dels anys seixanta, la reedició de peces emblemàtiques de Mackintosh, Guimard o Hofmann ha convertit aquests elements en «clàssics del disseny».

Peces emblemàtiques de Gaudí, Jujol i d'altres, s'equiparen als «grans clàssics» del disseny internacional, concepte que és alhora un argument de venda i de distinció cultural, que acosta el valor del disseny al d'una obra d'art.

A la taula rodona intervindran: **Gabriel Moragas** (de Mobles114), **Enric Pericas** (Escofet 1886), **Mireia Riera** (BD), **Juanjo Lahuerta** (Càtedra Gaudí)

Moderarà: **Pilar Vélez**, directora del Museu del Disseny de Barcelona

Activitat emmarcada dins de la Barcelona Design Week.

A PARTIR DE GENER-FEBRER 2021

Data i format a determinar-Activitats gratuïtes

CONFERÈNCIA

El cas Gaudí: artesà i/o dissenyador. Peces obrades o peces dissenyades?

a càrrec de Juanjo Lahuerta, director de la Càtedra Gaudí.

DIÀLEG

Mireia Freixa Serra, besnéta de Josep Freixa Argemí, industrial terrassenc que encarregà la seva casa

a l'arquitecte Lluís Muncunill: la «Masia Freixa».

Lluís Domènech Girbau, besnét de Lluís Domènech i Montaner, un dels principals arquitectes del Modernisme.

TAULA RODONA

Cap a la cultura del disseny: del dibuixant projectista al dissenyador industrial

Diàleg entre Pilar Vélez, Mercè Vidal i Isabel Campi. Condueix: Mireia Freixa.

DIÀLEG

Víctor Oliva Pascuet, nét de Víctor Oliva Sala, dissenyador gràfic, fill de Vilanova, un dels capdavaners de la gràfica modernista a Catalunya i besnét de Jeroni Granell Manresa, arquitecte i dissenyador de mobiliari.

Borja de Riquer Permanyer, besnét d'Alexandre de Riquer, dibuixant, pintor i poeta, nom cabdal de les arts decoratives modernistes.

TAULA RODONA

Els pisos modernistes de l'Eixample: espais de vida i espais de representació

Diàleg entre Teresa-M. Sala, Maribel Rosselló . Condueix: Rossend Casanova

DIÀLEG

Enric Puig Busquets, nét de Joan Busquets Jané, moblista i decorador, cap d'un dels principals tallers modernistes de Barcelona.

Pepe Ribas Sanpons, nét de José Ribas Anguera, moblista i decorador, cap d'un dels principals tallers modernistes de Barcelona.

TAULA RODONA

La fortuna crítica del Modernisme i Gaudí

Pep Avilés, Carmen Rodríguez, Mireia Freixa, Juanjo Lahuerta

DIÀLEG

Marita Gomis Bertrand, néta d'Eusebi Bertrand Serra, industrial cotoner de renom internacional, polític i col·leccionista.

Rosario Masriera Escolà, néta de Lluís Masriera, el gran joier i esmaltador modernista.

IMATGES EN ALTA PER A PREMSA:

MODERNISME, CAP A LA CULTURA DEL DISSENY

DESCÀRREGA A:

<https://eicub.net/share/service/publicSite?node=workspace://SpacesStore/386f2ff6-1fdf-4a3a-a832-52424b678199>

1.El Modernisme, una actitud, un llarg camí



Escó

Atribuït a **Gaspar Homar i Mesquida** (1870-1955)

Barcelona, c. 1905

Noguera tallada, tornejada, motllurada i tintada. Pi a l'estructura del seient

Prové de la Casa Lleó Morera, Barcelona
MADB 106.055



Escó de Sant Jordi

José Ribas e Hijos

Barcelona, c. 1895

Noguera tallada i daurada. Tela estampada i clavetejada, passamaneria.

Pintura al tremp sobre tela, imitant tapís (plafons historiat) amb aplicacions metàl·liques

MADB 138.918



Vestíbul del pis principal de la Casa Lleó Morera amb l'escó atribuït a **G. Homar**

Fundació Institut Amatller d'Art Hispànic.
Arxiu Mas



Cadira de braços

Joan Busquets i Jané (1874-1949)

Barcelona, 1902
Fusta de freixe tallada, tapisseria amb base de filetejat de l'ordit i lliris brodats de cadeneta amb aplicacions de seda i passamaneria

MADB 138.664



Plafó

Mare de Déu de Montserrat

Gaspar Homar i Mesquida (1870-1955)
Josep Pey i Farriol (1875-1956)

Barcelona, c. 1902
Caoba amb marqueteria i aplicacions de bronze

Museu Frederic Marès. Barcelona
MFMS-234



Penjador

Antoni Gaudí i Cornet (1852-1926)
Taller Casas i Bardés, productor

Barcelona, 1899-1901
Fusta de roure tallada i tornejada amb cinta de ferro

Prové de la Casa Calvet, Barcelona
Comodat Càtedra Gaudí CGEX0022



Àngels d'una llar de foc de la Casa Lleó Morera de Barcelona

Josep Pey i Farriol (1875-1956)
Joan Carreras i Farré, repussador

Barcelona, 1905 Coure repussat

Provenen de la Casa Lleó Morera, Barcelona
MADB 71.792-3



Llar de foc presidida per l'Adoració dels Reis Mags, amb els àngels a cada costat

1905

Arxiu Fotogràfic Centre Excursionista de Catalunya



Marc

Rafael Masó i Valentí (1880-1935)
Miquel Pratmans, ebenista
Nonito Cadenas i Caballer (1876-1930),
serraller i ferrer

Girona, c. 1906
Fusta de castanyer i ferro forjat i repussat

MDB 1.326

2. Indústries d'art, la nova cultura del disseny: Projecte, producció, difusió i consum



Plafó publicitari
Brosa. Dorados y Pintura

Víctor Brosa i Sangerman (1852-1920)

Barcelona, 1896
Fusta cisellada, daurada, policromada i amb pastillatge

Prové de l'Exposición de Bellas Artes e Industrias Artísticas, Barcelona 1896

MADB 1.889

Expositor

Exposición Internacional de Artes Decorativas de Monza

Mateu Culell i Aznar (1879-1943)
Esteva y Cia. Barcelona, productor

Barcelona, 1911 - 1912

Fusta de roure amb aplicacions d'estuc daurat i vidre.
Llapis plom i guaix sobre paper als projectes

Donació Margarita Culell, 1960
MADB 69.685

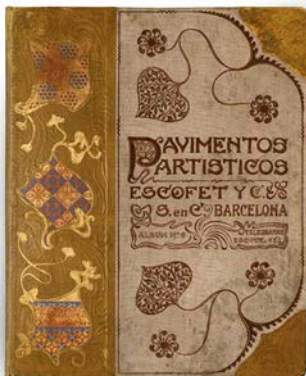
Catàleg comercial

Pavimentos artísticos Escofet y Cia. S. en C. Álbum nº 6

Escofet y Cia. S. en C.

Barcelona, 1900 (1a ed.)

Donació Escofet 1886 S.A., 2020
MDB. Fons Escofet 1886



Projectes de la decoració de la botiga de
Gaspar Homar

Sebastià Junyent i Sans (1865-1908)



Josep Pey i Farriol, (1875-1956), pintor

Barcelona, 1899
Aquarel·la i llapis sobre paper

Donació Magdala Pey Casanovas, 2020
MDB. Fons Josep Pey

3. Les grans protagonistes del modernisme: Arts decoratives i aplicades



Saló del pis principal de la Casa Lleó Morera amb els mobles amb marqueteries, disseny de Josep Pey

Fundació Institut Amatller d'Art Hispànic.
Arxiu Mas



Projectes de marqueteria per al mobiliari de la casa Lleó Morera

Josep Pey i Farriol (1875-1956)

Barcelona, 1905 Grafit i guaix sobre paper

Donació Magdala Pey Casanovas, 2020
MDB. Fons Josep Pey



Arquimesa

Joan Busquets i Jané, Eusebi Busquets i Conill, talla Antoni Fons, aplicacions de metall, forja Aureli Tolosa i Alsina, pintor Gaietà Vilaplana i Sarrado, daurador Serralleria Mañach, caixa de cabals Cunill, pell interior

Barcelona, 1898
Fusta de noguera tallada, sicòmor i cedre.
Ferramenta forjada, llautó vogit i acer guilloixat amb aplicacions de metall, pintures al tremp sobre pergamí a l'exterior del moble i a l'oli sobre fusta a l'interior

Prové de l'Exposición de Bellas Artes e Industrias Artísticas, Barcelona 1898. MADB 8.694



Tauleta de nit

Joan Busquets i Jané (1874-1949)

Antoni Fons, llautons

Barcelona, 1902

Fusta de freixe tallada, motllurada i pirogravada.

Tiradors de llautó i tauler de marbre rosa

MADB 138.668



Taula auxiliar

José Ribas Anguera (1876-1909)

J. Ribas, productor

Barcelona, 1904

Estructura de bronze, taulers de marbre i caoba

Col·lecció particular Pepe Ribas



Llinda de porta

Antoni Gaudí i Cornet

Taller Casas i Bardés, productor

Barcelona, 1906

Fusta de freixe tallada



Prové de la Casa Batlló, Barcelona

Comodat Càtedra Gaudí CGEX 0003



Trep del paviment El llargandaix i la flor. Pavimentos artísticos Escofet y Cia. S. en C. Álbum nº 6

Lluís Domènech i Montaner (1850-1923)

Escofet, Tejera y Cia., S. en C., productor

Barcelona, 1900

Llautó



Donació Escofet 1886 SA, 2020

MDB 12.543



Rajola cristàl·lica

Oliva Hermanos, productor

Barcelona, c. 1905
Ciment hidràulic i vidre

Donació Família Bastardes Mestre, 2019
MDB 10.268



Rajola

Fábrica Nacional de Azulejos de Imitación
Hermenegildo Miralles, productor

Barcelona, 1892
Cromolitografia sobre paper estampat en relleu

Prové de l'Exposición Nacional de Industrias Artísticas e Internacional de Reproducciones, Barcelona 1892 Donació Hermenegildo Miralles, 1892

MCB 142.127



Aplic

Lluís Domènech i Montaner (1850-1923)
Juncosa y Terrida, productor

Barcelona, c. 1907
Vidre bufat i marcat

Prové del Palau de la Música Catalana, Barcelona
MDB 1.328



Ornament arquitectònic del Palau de la Música

Lluís Domènech i Montaner (1850-1923) **Mario Maragliano i Navone**, productor

Barcelona, c. 1907
Ceràmica esmaltada, ferro pintat i cimentat

MDB 1.327



Projectes d'arrimadors

Mateu Culell i Aznar

Barcelona, 1905-1920 Llapis plom i guaix sobre paper retallat i enganxat

Donació Margarita Culell, 1960
MADB 69.636, 69.648



Element decoratiu per aplicar sobre mosaic

Josep Pey i Farriol (1875-1956) ,Joan Carreras i Farré (1860-1907), escultor

Fàbrica de Porcellanes i Gres d'Art. Barcelona, productor

Barcelona, 1905 Porcellana emmotllada i esmaltada

Donació Magdala Pey Casanovas, 2020
MDB12.521

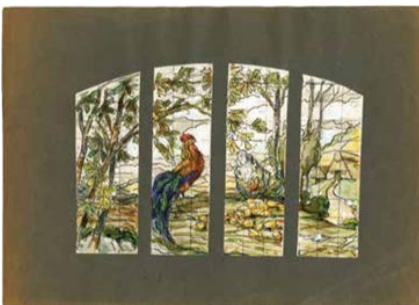


Títol de mestre manyà de Ricard Cabot i Fita

Josep Vilaseca i Casanovas (1848-1910)

Barcelona, c. 1891 Ferro forjat, paper imprès i manuscrit

Museu Frederic Marès. Barcelona
MFMS 12.977



Projecte de vitrall per a la casa del c/ Iradier, 34 de Barcelona

Rigalt, Granell y Cia.

Barcelona, c. 1912 Ploma, aquarel·la i guaix sobre paper

Donació Teresa Granell i Carbonell, 2015
MDB. Fons Rigalt i Granell



Projecte de vitrall

Rigalt, Granell y Cia.

Barcelona, 1903-1923 Ploma i aquarel·la sobre paper

Donació Teresa Granell i Carbonell, 2015
MDB. Fons Rigalt i Granell



Gerro dels tarongers

Antoni Serra i Fiter (1869-1932)

Fàbrica de Porcellanes i Gres d'Art.
Barcelona, productor

Barcelona, 1907 Porcellana vidrada,
policromada i daurada

Provenen de l'Exposición de Bellas Artes e
Industrias Artísticas, Barcelona 1907
MCB1.576



Gerro de les Muses

Josep Pey i Farriol (1875-1956) **Antoni Serra i Fiter** (1869-1932), ceramista

Fàbrica de Porcellanes i Gres d'Art.
Barcelona, productor

Barcelona, 1907 Porcellana vidrada i
policromada

Prové de l'Exposición de Bellas Artes e
Industrias Artísticas, Barcelona 1907 MCB
1.578



Gerra dels Quatre Gats

Fayans Català, productor

Sabadell, 1897
Ceràmica esmaltada i decorada en blau

Compra, 2012 MCB 155.017



Mirall *La bellesa*

Lambert Escaler i Milà (1874-1957)

Fundición Artística Masriera y Campins, fonedor

Barcelona, 1903-1906 Fosa de bronze i mirall

Col·lecció particular



Estendard Orfeó Barcelonès

Bonaventura Llauradó, disseny

Mariano Mas, Jaume Brugarolas, picat i dibuixat

Les cantaires de l'Orfeó Barcelonès, brodat

Julià Vinyoles, R. Oliva de Dolcet,

Francisco Arenas, Narciso Vendrell,

passamaneria

Pere Serra/ La Providència i altres, velluts i sedes

Costa y Ponces, asta

Barcelona, 1904

Teixit brodat amb passamaneria

Museu d'Història de Barcelona-MUHBA

Donació de l'Orfeó Barcelonès.

MHCB 42.005



El Consultor de los Bordados, núm. 20

Bardem, Ribas y Ferrer, editor

Barcelona,

15 de juny de 1906

MDB



Coberta de revista *La Ilustración Artística*

Josep Pascó i Mensa (1855-1910)

Josep Roca i Alemany (1865-1937),
gravador

Barcelona, 1891

Tela sobre cartó estampada amb matriu de
bronze i daurada

MDB 9.524



Cantones

1900-1905
Llautó platejat

MDB 12.087 i 12.088

Porta

Antoni Gaudí i Cornet (1852-1926)
Taller Casas i Bardés, productor

Barcelona, 1906
Fusta de freixe tallada

Prové de la Casa Batlló, Barcelona . Comodat
Càtedra Gaudí CGEX 0001

4. La llar burgesa, símbol de l'ideal d'una societat



Medalló

Antoni Gaudí i Cornet (1852-1926)
Fill de Jaume Pujol i Bausis, productor

Barcelona, c. 1904 Morter mixt de calç, sorra i
ciment amb trencadís de rajoles

Prové del Park Güell, Barcelona. Comodat
Càtedra Gaudí CGEX 0026



Trinxant del del menjador del domicili de
Jeroni Granell i Manresa

Jeroni Granell i Manresa (1867-1931)

Barcelona, 1892 .Donació Victòria Cantavella,
2019 Museu del Disseny de Barcelona
Fusta de pi melis, rajoles pintades, marbre
blanc, embellidors de llautó
i cargols de ferro

MDB 10.242



Gerro

Émile Gallé (1846-1904)

Nancy, 1904-1914
Vidre bufat en motlle, doblat i gravat a l'àcid

Llegat María Abrate, 1986
MADB 123.132



Paper pintat

The Iris and Narcissus

Regne Unit, c. 1905 Estampat a la trepa

MDB 4.824-1



Bust Roses

Ch. Déposé, productor

França, 1902
Terracota pintada

Donació Família Solà Pou, 1967
MADB 71.764



Faristol

França (?), c. 1905

Fusta de noguera tallada

Prové de la Casa de l'Ardiaca, Barcelona
Cessió Museu d'Història de Barcelona, 1990
MADB 11.058



Setrilleres

França?, c. 1900

Alpaca estanyada i cristall gravat a l'àcid

Col·lecció particular

5. L'art del nou-cents i el descrèdit del modernisme



Plat del ocells

Ramon Sunyer i Clarà (1889-1963)

Barcelona, 1918

Plata repussada i esmalt

Prové de l'Exposició d'Art, Barcelona, 1918
MADB 1.586



Fermall

Jaume Mercadé i Queralt (1887-1967)

Barcelona, c. 1930

Plata, plata daurada, esmalt blau, perles i
aiguamarina

MDB 1.430



Mirall de tocador

Jaume Mercadé i Queralt (1887- 1967)

Barcelona, 1925-1930 Estructura de plata llavorada sobre base de marbre, opalina al llum i mirall bisellat

MADB 138.645



Llum de peu

Santiago Marco i Urrutia (1885-1949) **Lluís Bracons i Sunyer** (1892-1961), lacador

Barcelona, 1922
Fusta lacada amb incrustacions de closca d'ou i nacre

Prové de l'Exposició Internacional del Moble, Barcelona, 1923 Accessió, 1932

MDB 25



Paravent *La Creació*

Francesc d'Assís Galí (1880-1965)

Ramon Sarsanedas i Oriol (1896-1987), lacador

Barcelona, 1929
Laca japonesa, urushi, sobre noguera contraplacada i incrustacions d'or, nacre i closca d'ou

MADB 135.344-0



Butaca *Model GATCPAC*

GATCPAC, Grup d'Arquitectes i Tècnics Catalans per al Progrés de l'Arquitectura Contemporània MIDVA (Mobles i Decoració de la Vivenda Actual), productor

Barcelona, 1936
Fusta de roure i cordill

Donació Bonaventura Bassegoda Hugas, 2002 MADB 136.816

6. La recuperació de Gaudí i el Modernisme



Rajoles

Rafael Masó i Valentí (1880-1935)

La Gabarra Faiances Emporitanes,
productor

La Bisbal d'Empordà, 1915-1916. Edició del
2005. Ceràmica vidrada i esmaltada

Originals a l'edifici Athenea, Girona Compra,
2005
MADB 138.369-138.371 i 138.373



Rajoles hidràuliques

Antoni Gaudí i Cornet (1852-1926)

Hijo de E. F. Escofet SA, productor **Escofet
1886 SA**, productor

Barcelona, c. 1906 Edicions del 1961 (gris) i
1997 (verda) Cement

Originals a la Casa Milà, Barcelona
Donació Escofet 1886 SA, 2004

MADB 136.942 i 136.943



Penjador de la Casa Calvet. Col·lecció *BD Art Editions*

Antoni Gaudí i Cornet
**Taller Casas i Bardés, Barcelona, 1900-
1901**, productor
BD Barcelona Design, a partir del 2019,
productor

Barcelona, 1900-1901. Edició del 2020
Fusta de roure tallada i tornejada, ferro forjat

Donació BD Barcelona Design, 2020
MDB 12.542



Taula Jujol 1920

Josep Maria Jujol i Gibert (1879-1949)
Mobles 114, a partir de 2019, productor

Barcelona, 1920-1927. Edició del 2019
Fusta de roure

Donació Mobles 114, 2019



Cadira del despatx del Sr. Calvet

Antoni Gaudí i Cornet (1852-1926)
Taller Casas i Bardés, 1900-1901, productor
Taller desconegut, c. 1967, productor

Barcelona, 1900-1901. Edició de c. 1967
Fusta de roure tallada

Càtedra Gaudí. CGEX 0021



Cadira Batlló

Antoni Gaudí i Cornet

Taller Casas i Bardés, Barcelona, c. 1904,
productor
BD Ediciones de Diseño, SA, 1976-2007,
productor

Barcelona, c. 1904. Edició del 2005
Fusta de roure tallada



Cap de dona i mirall

Lambert Escaler i Milà (1874-1957)

BD Ediciones de Diseño, SA, 1974-2007,
productor

Barcelona, 1901-1903. Edició del 1974
Polièster acabat i polit a mà. Mirall rosat
Col·lecció particular



Espiell i tirador de les portes de la Casa Calvet. Col·lecció *BD Art Editions*

Antoni Gaudí i Cornet

D Ediciones de Diseño, SA, 1978-2007, productor

D Barcelona Design, a partir de 2007, productor

Barcelona, 1902. Edició del 2020
Fosa de llautó

Donació BD Barcelona Design, 2020
MDB 12.539 i 12.540



Penjoll

Lluís Masriera i Rosés (1872- 1958)

Masriera Hermanos, productor Barcelona, c. 1908

Or cisellat, diamants, perles, esmalt i esmalt *plique-à-jour*

Catàleg Masriera Hermanos y Joaquín Carreras, vol.2, núm. 1818 Col·lecció Bagués Masriera

Fermall

Lluís Masriera i Rosés (1872- 1958)

Barcelona, c. 1908. Edició de Bagués Masriera, 2020

Or cisellat, diamants, perles, esmalt i esmalt *plique-à-jour*

Col·lecció Bagués Masriera

DESCÀRREGA LES IMATGES A:

<https://eicub.net/share/service/publicSite?node=workspace://SpacesStore/386f2ff6-1fdf-4a3a-a832-52424b678199>

